

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

17-257/10
Београд
МЈ

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 14327 датум 27.8.2010

СИНДИКАТ ЗАПОСЛЕНИХ У ПРАВОСУДНИМ ОРГАНИМА СРБИЈЕ

11000 БЕОГРАД
Ул. Дечанска 14/V

Поштовани,

Заштитник грађана примио је вашу притужбу 19. 02. 2010. године, као и допуну притужбе 13. 04. 2010. године, којом изражавате незадовољство положајем судског особља - државних службеника и намештеника, након извршених промена у организацији и надлежности судова 01. 01. 2010. године.

Пре одговора на ваш допис, желимо да вам скренемо пажњу на то да је Заштитник грађана Уставом Републике Србије и чланом 1. Закона о Заштитнику грађана („Службени гласник РС“ бр. 79/2005 и 54/2007) установљен као независан државни орган, који штити права грађана и контролише рад органа државне управе, органа надлежног за правну заштиту имовинских права и интереса Републике Србије, као и других органа и организација, предузећа и установа којима су поверена јавна овлашћења.

Чланом 24. став 2. Закона о Заштитнику грађана прописано је да овај орган, поред права на покретање и вођење поступака, има право да пружањем добрих услуга, посредовањем и давањем савета и мишљења о питањима из своје надлежности, делује превентивно, у циљу унапређења рада органа управе и унапређења заштите људских слобода и права.

Поступајући по вашој притужби, Заштитник грађана се обратио Високом савету судства, дописом 17-257/10 од 22. 03. 2010. године, чију копију вам у прилогу достављамо, информисући га о проблемима које сте у својој притужби изнели. Копија дописа прослеђена је и Министарству правде Републике Србије, ради информације, дописом 17-257/10 од 23. 03. 2010. године, чију копију вам такође достављамо.

Након што сте нас допуном притужбе од 13. 04. 2010. године информисали о броју нераспоређених службеника који су радили пуно радно време и за то време примали накнаду плате од 65%, односно о судовима у којима је таква пракса установљена, упутили смо дописе вршиоцима функција председника тих судова. Копије дописа упућених Првом основном суду у Београду, Привредном суду у Нишу, Основном суду у Суботици, Основном суду у Ваљеву, Привредном суду у Краљеву и Основном суду у Новом Саду достављамо вам у прилогу.

Први основни суд у Београду доставио је изјашњење дописом VI Су. 948/10 од 06. 05. 2010. године, у коме је истакнуто да је привремено нераспоређеним запосленима остављено да сами одлуче да ли ће радити за време док су привремено нераспоређени, а да су пријаве на здравствено осигурање вршене динамиком достављања докумената неопходних за пријаву од стране самих државних службеника и намештеника, због чега наводе притужбе сматра неоснованим.

Привредни суд у Нишу изјаснио се дописом VI Су.бр. VI/2010-18 од 04. 05. 2010. године, којим у потпуности оспорава наводе притужбе, истичући да нико од нераспоређених запослених није фактички радио, те да чак ни предлози нераспоређених да добровољно долазе на посао нису прихваћени. У погледу остваривања права на здравствено осигурање, истакнуто је да привремено нераспоређени, по свом избору, остварују право на здравствено осигурање на основу зеленог картона, за привремено расељена лица, или на основу пријаве надлежној филијали Републичког завода за здравствено осигурање, према месту пребивалишта, те да је свима који желе да користе здравствено осигурање по основу радног односа то омогућено, почев од 01. 01. 2010. године.

Основни суд у Суботици доставио је изјашњење дописом Су VIII бр. 29/10 од 14. 05. 2010. године, којим оспорава наводе притужбе, истичући да је свим привремено нераспоређеним запосленима објашњено да немају обавезу доласка на посао, али да уколико желе да раде, имају право на путне трошкове. Принцип добровољности био им је посебно предочен. Вођена је евиденција како у седишту Основног суда у Суботици, тако и у судским јединицама у Ади, Бачкој Тополи, Кањижи и Сенти о нераспоређеним радницима који су добровољно долазили на посао, и на основу те евиденције су им уредно исплаћивани путни трошкови. Свим запосленима је омогућено да остварују право на здравствено осигурање од 01. 01. 2010. године.

Основни суд у Ваљеву изјаснио се дописом VIII су. 260/10 од 06. 05. 2010. године, оспоравајући наводе притужбе и истичући да ниједан државни службеник ни намештеник није натеран да као нераспоређен ради, већ су сви имали прилику да одлуче да ли ће бити присутни или ће ићи кући и чекати информације о судбини нераспоређених радника. Сви државни службеници и намештеници који су нераспоређени и раде, то чине без било каквих притисака и остварују права из здравственог осигурања.

Привредни суд у Краљеву доставио је изјашњење дописом VIII Су.бр. 44/2010-10 од 29. 04. 2010. године, којим оспорава наводе притужбе, истичући да је шест од укупно осам нераспоређених радника добровољно, без икаквог позива, наставило да долази на посао, почев од 1.1.2010. године, а преостала два радника су, на усмени позив в.ф. председнице суда, али добровољно, почели да долазе на посао. Нераспоређени радници у овом суду, сада њих шесторо, немају обавезу да долазе на посао, на шта указује и чињеница да тренутно не долазе на посао две нераспоређене раднице. Сви запослени од 01. 01. 2010. године остварују права из здравственог осигурања.

Основни суд у Новом Саду изјаснио се дописом Су VIII-44-242/10 од 17. 05. 2010. године, којим су оспорени наводи притужбе и истакнуто да нераспоређени радници нису имали обавезу да долазе на посао, те да није тачно да је било коме од нераспоређених државних службеника и намештеника од стране претпостављених наложено да су дужни да долазе на посао и раде пуно радно време за 65% основне плате. С обзиром на велики број запослених као и чланова породице који преко њих остварују право на здравствену заштиту, крајем 2009. године дата је препорука општинским судовима чије надлежности је преузео Основни суд у Новом Саду да требају маркице за оверу здравствених књижица

за своје запослене за јануар 2010. године, с обзиром да филијала РЗЗО за Јужнобачки округ није могла да прими и обради у кратком временском року све осигуранике. Приликом пријаве и одјаве запослених водило се рачуна да здравствене књижице буду израђене запосленима чији су чланови породице болесни или мала деца, без обзира да ли су распоређени или нераспоређени.

На основу примљених изјашњења, чије копије вам достављамо у прилогу, сагласно члану 24. став 2. Закона о Заштитнику грађана, Заштитник грађана констатује да и само предочавање могућности фактичког рада запосленима који се налазе у статусу привремене нераспоређености носи опасност од повреде, односно угрожавања њихових права. Чињеница је да лица којима, услед промене уређења државних органа, предстоји или распоређивање или престанак радног односа, немају пуну слободу избора када им се предочава могућност да раде у статусу нераспоређености, с обзиром да таква понуда може створити уверење да ће поменути рад бити неформално вреднован приликом доношења коначне одлуке о њиховом статусу. Иако формално слободни да донесу наведену одлуку, привремено нераспоређени државни службеници се налазе у фактички подређеном положају у односу на послодавца, па је њихова декларативно изражена воља за радом често праћена унутрашњим противљењем. Заштитник грађана сматра да није прихватљиво нудити или предочавати могућност рада привремено нераспоређеном судском особљу за време трајања нераспоређености, па ни прихватити евентуалну иницијативу која би потекла од стране самих запослених, о чему је обавестио наведене судове. Копије обавештења вам достављамо у прилогу.

Чланом 69. став 2. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/2008 и 104/2009) предвиђено је да се на заснивање радног односа и на права, обавезе, стручно усавршавање, оцењивање и одговорности судског особља примењују прописи који уређују радне односе државних службеника и намештеника, ако овим законом није друкчије одређено.

Како је чланом 173. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“, бр. 79/2005, 81/2005, 83/2005, 64/2007, 67/2007 116/2008 и 104/2009) прописано да његово спровођење надзире министарство надлежно за послове управе преко Управне инспекције, обавештавамо вас да ће Заштитник грађана, у свим случајевима истакнуте повреде права из радног односа судског особља, притужиоце упућивати на обраћање том органу.

С обзиром да се притужба Синдиката запослених у правосудним органима Србије не односи на појединачне случајеве, већ указује на праксу установљену у појединим судовима након 01. 01. 2010. године, имајући у виду да нам нису достављени лични подаци државних службеника и намештеника који су фактички радили за време привремене нераспоређености, нити њихово пуномоћје Синдикату за подношење притужбе, Заштитник грађана се у овој ствари није упуштао у утврђивање конкретних повреда права у појединачним случајевима, с обзиром да му се индивидуално одређени притужиоци нису ни обратили, али је, и поред тога, остварио улогу превентивног деловања, указивањем на ставове у вези са правним режимом нераспоређености судовима које сте у својој притужби означили, те недопустивост неједнаког вредновања истог рада или рада исте вредности.

Уколико у правосудним органима још увек постоје нераспоређени државни службеници или намештеници који фактички раде, а примају накнаду плате у износу од 65% основне плате, потребно је да нам се обрате појединачним притужбама, сачињеним у складу са

чланом 27. став 1. Закона о Заштитнику грађана, или да овласте Синдикат да нам се у њихово име обрати притужбом.

С обзиром да смо примили и одређен број притужби привремено нераспоређених државних службеника и намештеника, незадовољних самом чињеницом нераспоређености, који не указују на фактички рад за време трајања статуса нераспоређености, нити на немогућност остваривања права из здравственог осигурања, обавештавамо Вас да такве притужиоце упућујемо на коришћење правних средстава која им, у складу са Законом, стоје на располагању (жалба жалбеној комисији, управни спор, радни спор за намештенике), односно на обраћање инспекцијским органима који врше надзор над применом Закона о државним службеницима.

С поштовањем,

ЗАМЕНИК ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Мирјана Јанковић

Прилога: двадесет

Доставити:

- притужиоцу,
- у списе предмета.